

Österbottens handelskammars Business Panel-konjunkturbarometer

Osäkerheten urholkar företagen

Konjunkturläget för företagen i Österbotten och Mellersta Österbotten är mer dämpat jämfört med mätningen i våras. Konjunkturen försämras av den kraftiga kostnadsökningen, utmaningarna med tillgången på komponenter och bristande förutsägbarhet. Trots detta anses konjunkturläget vara positivt med undantag för den allmänna stämningen. Det här framkommer i Business Panel-barometern som Österbottens handelskammare gjorde bland sina medlemsföretag i början på september.

Företagen kämpar med snabbt stigande energikostnader och de allt dystrare ekonomiska utsikterna påverkar företagen på bred front. Undersökningen visar att 60 procent av företagen på Österbottens handelskammars område är oroad över stigande räntor och 76 procent av företagen påverkas negativt av högre elpriser (Obs! Undersökningen genomfördes innan Vasa Elektriska meddelade om märkbara prisförhöjningar på tillsvidareavtal för el.). Hela 78 procent av företagen som deltog i undersökningen förväntar sig att företagets produktionskostnader kommer att öka under slutet av året. Nästan vart femte företag på Österbottens handelskammars område meddelar att risken för konkurs har ökat på grund av stigande råvarupriser, bristande tillgång på material och komponenter eller sanktioner relaterade till kriget i Ukraina.

Det försämrade konjunkturläget har en allmänt negativ inverkan på företagsverksamheten, eftersom den ökade osäkerheten försvagar verksamhetsmiljön och påverkar konsumenternas köpbeteende. Vid tiden för den förra Business Panel-barometern i våras stärktes ekonomin av att den privata konsumtionen återhämtade sig. Med tilltagande inflation och snabbt stigande räntor utgör inte den privata konsumtionen längre någon stöttepelare för ekonomin, eftersom konsumenterna spenderar sina pengar på nödvändiga utgifter och det inte finns något utrymme för annan konsumtion.

Med undantag för omsättningen har de saldotal som traditionellt följs upp i konjunkturbarometern fortsatt att sjunka sedan föregående mätning. Bortsett från stämningen är dock alla indikatorer (orderstock, omsättning, personal) fortfarande positiva.

Omsättningen ökar inom industrin men lönsamheten försämras

Utsikterna för industrin är de mest positiva av alla branscher. Förväntningarna på omsättningen inom industrin är särskilt positiva. Hela 74 procent av de som besvarade enkäten förväntar sig att omsättningen kommer att öka i år jämfört med förra året och 14 procent förväntar sig att den kommer att ligga på samma nivå. Endast 12 procent förväntar sig att omsättningen kommer att ligga under fjolårets nivå. Även rekryteringsbehovet inom industrin är högre än inom andra branscher. Nästan 40 procent av industriföretagen planerar att anställa ny personal under de kommande sex månaderna, medan 16 procent planerar att säga upp anställda. Orderstocken inom industrin är också fortsatt stark. Nästan vartannat företag rapporterar att orderstocken är större än för ett år sedan, och knappt en fjärdedel meddelar att orderstocken ligger på samma nivå. Upp till 40 procent av de som besvarade enkäten förväntar sig dock att deras lönsamhet kommer att försämrats mycket eller något under innevarande år jämfört med 2021. Av de som besvarade enkäten förväntar sig 26 procent att deras lönsamhet kommer att förbli oförändrad.

Inom industrin investeras det mer än inom andra branscher. 40 procent av företagen meddelar att de investerar mer i år än ifjol. Vart fjärde företag meddelar att investeringarna är mindre i år jämfört med ifjol. Bland exportföretagen inom industrin uppskattar 42 procent att deras export är större i år jämfört med ifjol, i mars var motsvarande siffra 31 procent. Nu uppskattar 15 procent av de som besvarade enkäten att exporten blir mindre i år än ifjol, i mars var de företag som uppskattade att exporten minskar tre procentenheter mer.

Stämningen inom industrin är pessimistisk men ändå meddelar drygt hälften, dvs. 52 procent, att stämningen är normal. 30 procent meddelar att stämningen är pessimistisk eller mycket pessimistisk och 18 procent meddelar att den är optimistisk. Inga företag upplever att stämningen skulle vara mycket optimistisk.

Byggbranschens orderböcker har blivit tunnare

Stämningen inom byggbranschen är betydligt mer pessimistisk än vad de övriga indikatorerna antyder. Det här kan bero på att byggbranschen är beroende av andra branscher. Den ökande osäkerheten i

företagsklimatet, som har dominerat den offentliga debatten under flera månader, återspeglas i stämningen inom byggbranschen. Mer än hälften av byggföretagen som svarade på enkäten upplever att stämningen inom branschen är pessimistisk eller mycket pessimistisk, endast 7 procent är optimistiska.

Orderböckerna inom byggbranschen har blivit tunnare sedan våren. En av tre (33 %) meddelar att deras orderstock är mindre nu än för ett år sedan, medan 30 procent meddelar att den är större. 26 procent av de som besvarade enkäten tror att lönsamheten blir lägre än förra året, medan en av tre förväntar sig att lönsamheten kommer att öka. På samma sätt planerar 26 procent av företagen att rekrytera mer personal under de kommande sex månaderna, medan 15 procent planerar att säga upp personal.

Det enda saldotalet som stigit sedan i våras inom byggbranschen är omsättningen. Bland de byggföretag som besvarade enkäten uppskattade 48 procent att omsättningen stiger till en högre nivå i år än ifjol medan 22 procent uppskattar att den blir mindre.

Den dystaste stämningen inom servicebranschen har avtagit

Stämningen inom den privata servicebranschen har stigit sedan i våras då det ryska anfallskriget slog hårt mot stämningen inom branschen, samtidigt som återhämtningen efter coronapandemin fortfarande befann sig i ett bräckligt tidigt skede. Vad gäller stämningen finns det fortfarande fler pessimister än optimister inom branschen, men saldotalet har börjat peka uppåt och rör sig nu kring nollstrecket. 21 procent av de som besvarade enkäten är pessimistiska eller mycket pessimistiska vad gäller stämningen inom branschen, medan 19 procent är optimistiska.

De övriga saldotalen inom servicebranschen har sjunkit sedan i våras. 38 procent av företagen förväntar sig att omsättningen kommer att vara bättre i år än förra året, och lika många tror att den kommer att ligga på samma nivå. Drygt en fjärdedel av företagen planerar att anställa mer personal under de kommande månaderna, medan nio procent planerar att minska sin personalstyrka. Den allmänna kostnadsökningen naggar servicebranschens lönsamhet i kanten så att saldotalet blir negativt. 26 procent av företagen inom branschen förväntar sig att lönsamheten kommer att öka jämfört med förra året, medan 29 procent förväntar sig att den kommer att minska. Den minskade lönsamheten återspeglas i investeringarna, och endast ett av tio företag förväntar sig att investera mer i år än förra året. 26 procent av företagen förväntar sig att investeringarna kommer att minska jämfört med förra året.

Lönsamheten inom handeln sjunker kraftigt

Den snabbt stigande inflationen och räntehöjningarna försvagar konsumenternas köpkraft och minskar konsumtionen rejält, vilket återspeglas i utsikterna för handelsbranschen. Stämningen inom handeln har fortsatt att sjunka och saldotalet ligger nu på -50. 64 procent av de företag som besvarade enkäten meddelar att stämningen är pessimistisk eller mycket pessimistisk, 21 procent meddelar att den är normal. Det är ändå intressant att handeln är den enda branschen där det finns företag som anser att stämningen är mycket optimistisk. Vi måste ändå komma ihåg att den grupp inom handeln som besvarade enkäten är så liten att dessa 7 procent som meddelade att stämningen är mycket optimistisk i praktiken motsvarar ett fåtal företag.

Även omsättningen inom handeln är på stigande. 57 procent av de som besvarade enkäten uppskattade att omsättningen stiger medan 21 procent bedömde att den minskar jämfört med förra året. Lönsamheten sjunker dock kraftigt och den ökade omsättningen förbättrar inte resultatet. Vartannat företag meddelar att lönsamheten i år blir sämre eller mycket sämre än ifjol, 29 procent uppskattar att lönsamheten överstiger fjolårets nivå. Trots den svagare lönsamheten uppskattar två av tre företag inom branschen att investeringarna kommer att ligga på samma nivå som i fjol och hela 14 procent uppskattar att investeringarna ökar.

Österbottens handelskammares Business Panel

Österbottens handelskammare gör regelbundet en regional kartläggning av det aktuella läget i företagen. Denna Business Panel-enkät genomfördes 5–7.9.2022 bland handelskammarens medlemmar som en del av handelskamrarnas nationella konjunkturbarometer. Nationellt sett besvarades enkäten av mer än 2600 företag. Antalet svar från Österbottens handelskammares område var 274 och svarsprocenten därmed 28. Resultaten bör ses som riktgivande då ingen statistisk analys har gjorts.

Ytterligare information:

Verkställande direktör Paula Erkkilä, 044 781 0704, paula.erkkila@chamber.fi
Kommunikationschef Mia Brännbacka, 050 309 2331, mia.brannbacka@chamber.fi

POHJANMAAN KAUPPAKAMARI | ÖSTERBOTTENS HANDELSKAMMARE

Raastuvankatu | Rådhusgatan 20, 65100 Vaasa | Vas
Runeberginkatu | Runebergsgatan 11, 68600 Pietarsaari | Jakobstad
Ristirannankatu | Ristrandsgatan 1, 67100 Kokkola | Karleby
p. (06) 318 6400 | www.ostro.chamber.fi